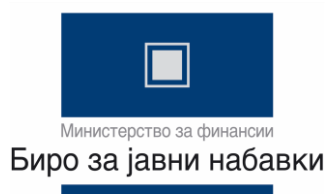

БРОШУРА – ПЛАНИРАЊЕ НА НАБАВКИТЕ

Планирањето на јавните набавки е особено значајна фаза од циклусот на јавни набавки. Одлуките што се носат во оваа фаза му овозможуваат на договорниот орган навремено задоволување на вистинските потреби во текот на годината со цел негово непречено функционирање, односно остварување на неговите законски надлежности. Навременото планирање на договорниот орган му овозможува да ги согледа потенцијалните ризици и проблеми кои можат да се појават при спроведување на постапките и разработување на стратегии за нивно надминување

Copyright © 2020

Изработено од вработените во Сектор за нормативна дејност, обуки и меѓународни односи и Сектор за следење на системот за јавни набавки и управување со ЕСПН

Вовед

Планирањето на набавките е од исклучително значење како за правилна примена на законот, така и за навремено задоволување на вистинските потреби на договорниот орган во текот на годината кои му се неопходни за непречено остварување на неговите законски надлежности.

Договорниот орган треба однапред да утврди кои стоки, услуги или работи му се потребни, кога треба да се набават, потребата за финансирање или субвенционирање и која постапка за јавна набавка е најсоодветна имајќи ја предвид проценетата вредност и природата на предметот на набавка.

Навременото планирање исто така, на договорниот орган му дава доволно време да ги согледа евентуалните ризици и проблеми кои можат да се појават при спроведување на постапките за јавни набавки и му овозможува однапред да разработи стратегии за нивно надминување.

Евентуалните пропусти во планирањето можат негативно да се одразат на успешното функционирање на договорниот орган.

Воедно, планирањето како функција договорниот орган треба постојано да ја унапредува, преку согледување на недостатоците и слабостите од претходните години и истите да се обиде да ги надмине во наредната година.

Значење на планирањето

Планирањето на набавките е една од фазите и тоа особено значајна од циклусот на набавки. Одлуките што ќе се донесат во оваа фаза во голема мера влијаат врз успехот на постапките за јавни набавки, како и на успешното функционирање на договорниот орган.

Имено, договорниот орган треба однапред да ги утврди стоките, услугите или работите кои му се потребни, временскиот период кога треба да се набават, потребата за финансирање или субвенционирање и која постапка за јавна набавка е најсоодветна имајќи ја предвид проценетата вредност и природата на предметот на набавка.

Преку планирањето договорниот орган е во можност и навремено да ги утврди сите потенцијални ризици и проблеми кои можат да се појават при спроведување на постапките и однапред да разработи планови за нивно управување и надминување.

Пропустите во планирањето може негативно да се одразат врз функционирањето на договорниот орган, односно врз непреченото извршување на неговите законски надлежности.

Успешноста на планирањето зависи и од спроведената анализа на пазарот, односно од собирањето на информации кои што можат на договорниот орган да му помогнат во дефинирањето на неговите барања за набавки, во избирањето на најсоодветна постапка за избор на најповолна понуди како и начин на доделување на договорот. Всушност, анализата на пазарот ќе овозможи:

- Да се осознаат карактеристиките на пазарот, а особено последните случувања и трендовите кои што може да влијаат врз конкуренцијата (на пр. мал број економски оператори, стандардизирани или едноставни производи, мал или никаков влез на нови понудувачи, итн.);
- Да се соберат информации за економските оператори, нивните производи, цени или трошковни структури;

- Да се соберат информации за последните промени во цените. Ова ќе овозможи договорните органи да бидат информирани за цените во ордедени географски подрачја (пазари) и за цените на потенцијални алтернативни производи;
- Да се соберат информации за претходни понуди за исти или слични производи;
- Да се изврши координација со други договорни органи кои што неодамна набавиле слични стоки, услуги или работи за подобро осознавање на пазарот и на понудувачите.

Анализата на пазарот генерално треба да вклучува собирање информации за:

- структурата на пазарот;
- способностите на економските оператори и
- ценовните трендови.

Опфатот и деталноста на анализа на пазарот во голема мера се разликуваат во зависност од природата на набавката. Едноставната канцелариска анализа што се врши заради појаснување на структурата на пазарот, идентификување на активните економски оператори и разбирање на цените може да биде соодветен пристап кај стандардизираните набавки на стоки.

Во други случаи, анализата на пазарот може да биде подалекосежна и посеопфатна. Договорниот орган може да спроведе, на пример, анализа на пазарот за да го истражи нивото на потенцијални иновации на пазарот доколку неговите барањата се невообичаени или сложени или за да му помогне во подготовките за користење на критериумот на исплатливост, како што се трошоци во животниот век за евалуација на некој производ, односно за избор на најповолната понуда.

Анализа на пазарот може да се спроведе заради собирање информации кои што може да помогнат во носењето стратешки одлуки во однос на некои прашања, како на пример, дали барањата на договорниот орган дозволуваат предметот на набавка да се подели на делови, дали е соодветно да се користи рамковна спогодба или динамичен систем за купување, или пак, дали да се користи конкурентна постапка со преговарање.

Анализата на пазарот, исто така, може да биде специјално наменета за собирање и анализа на информации за тоа како може да се остварат некои пошироки цели, како што е учеството на малите и средните претпријатија (МСП), промовирањето иновации или поддршката на социјалните и на економските цели, во случаи каде тоа е допуштено согласно правилата за јавни набавки.

Белешка за добра практика! Со цел да постои јасно разбирање за намената и целта на анализата на пазарот, како и обезбедување транспарентност, важно е договорниот орган да го евидентира процесот на подготовка и спроведување на анализата на пазарот. Добро е договорниот орган да изработи и да користи истражувачки документ за анализа на пазарот за да ги идентификува прашањата што треба да се разгледаат и процесот што треба да се следи при собирањето на релевантните информации.

На крајот од процесот на анализата на пазарот, договорниот орган треба да изготви извештај. Извештајот ќе претставува транспарентен запис во кој се објаснети прашањата што биле разгледувани, вклучувајќи ја и евиденцијата за изворите на истражувањето и користените информации, како и заклучоците од анализата на пазарот.

Годишен план за јавни набавки

Договорниот орган има обврска да изготви годишен план за своите вкупни потреби за набавки во тековната година, врз основа на планираните извори за финансирање, по видови стоки, услуги и работи според ЗПЈН, со кој го определува предметот на набавка, очекуваниот почеток на постапката, проценетата вредност на договорот и видот на постапката за јавна набавка.

Во вкупните потреби за набавки, договорниот орган треба да ги вклучи и потребите што планира да ги реализира како групна набавка или преку централно тело за набавки, како и набавките на посебните услуги.

ВНИМАНИЕ! При планирање на групни набавки, во годишниот план за јавни набавки договорниот орган ја внесува проценетата вредност само на сопствената набавка. Истото

важи и за набавките кои договорниот орган планира да ги реализира преку централно тело за набавки.

Договорите за јавни набавки кои ќе се реализираат повеќе од една година, исто така, се внесуваат во годишниот план за јавни набавки, и тоа во планот за годината кога е планирано да се спроведе постапката за јавна набавка.

Во годишниот план за јавни набавки не треба да се внесуваат само постапките со преговарање без објавување на оглас кои се спроведуваат врз основа на член 55 став 1 точка а) и точка г), како и став 3 точки б), г) и д) од законот. Останатите постапките со преговарање без објавување на оглас кои се спроведуваат врз основа на член 55 треба да се планираат во годишниот план за јавни набавки.

Постапките кои се повторуваат поради поништување на делови во претходна постапка исто така, не треба да се внесуваат во годишниот план за јавни набавки.

Треба да се напомене дека годишниот план за набавки е важен и од аспект на утврдување на изворите на финансирање и нивната употреба, без оглед дали станува збор за буџетски средства или средства кои договорниот орган ги обезбедува од сопствени приходи. Имено, согласно со прописите со кои се уредува финансиската дисциплина договорните органи се должни јавните средства да ги користат наменски, рационално, економично и ефикасно. Договорните органи не смеат да преземаат обврски или да направат расходи над лимитот на одобрените средства со Буџетот, односно обезбедени со финансискиот план или инвестиционата програма.

Вредносните прагови на набавките (на стоки, услуги, работи и посебни услуги) и конкурсите за избор на идејно решение, за кои договорните органи од класичниот јавен сектор и секторските дејности, треба да ги применат одредбите од законот, утврдени се со член 40 од законот. Набавки со проценета вредност под пропишаните вредносни прагови, договорниот орган не ги внесува во Годишниот план за јавни набавки.

Белешка за добра практика! Пожелно е договорниот орган да го донесе годишниот план за јавни набавки до средината на јануари од тековната година, бидејќи по донесување на планот, истиот треба да се објави во ЕСЈН до крајот на јануари од тековната година.

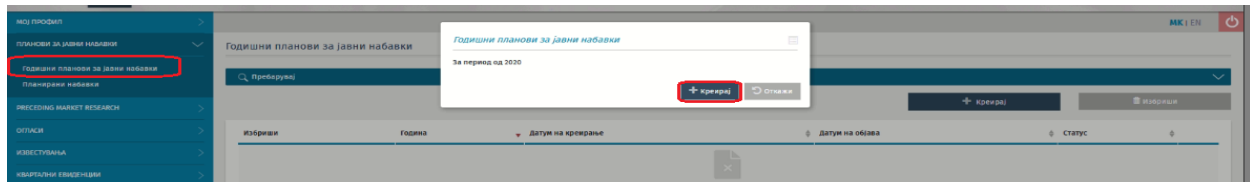
ВНИМАНИЕ! Глоба за сторен прекршок во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност согласно со член 181 став 1 точка 3 од законот, ќе му се изрече на одговорното, односно овластеното лице на правното лице кое е договорен орган доколку не објави план за јавни набавки во рокот определен со член 75 став 3.

Формата, содржината како и начинот на изготвување на годишниот план за јавни набавки е пропишана со Правилникот за формата, содржината како и начинот на изготвување на годишниот план за јавни набавки.

Објавување на годишен план за јавни набавки на ЕСЈН

Годишниот план за јавни набавки се објавува на ЕСЈН преку посебен модул. Модулот за објавување на планот е поврзан со објавата на огласите во текот на годината и тоа за секоја поединечно внесена планирана набавка.

Процесот започнува со креирање на планот на ЕСЈН од страна на корисник со улога Единица за јавна набавка, при што се внесуваат планираните постапки за тековната година.

Се внесуваат податоци за секоја поединечна набавка и откако планот е конечен, истиот се испраќа на одобрување кај Одговорното лице кај договорниот орган. .

Планирани набавки во годишниот план

План за набавка

Предмет на договорот за јавна набавка*

Предмет на договорот за јавна набавка

Вид на постапка*

Отворена постапка

Очекуван старт*

Јануари

Централно тело

Внесете референтна номенклатура

Внеси Основен предмет на јавна набавка - Главен поимник

Внеси Основен предмет на јавна набавка - Дополнителен поимник

Вид на договорот за јавна набавка*

Стоки Услуги Работи

Процентна вредност без ДДВ*

0,00

Дополнителни информации

Дополнителни информации

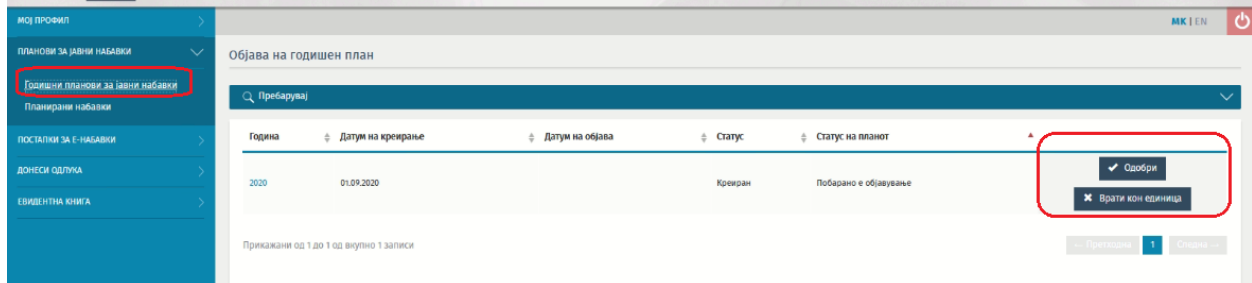
Шифра	Опис	Избриши
Не се пронајдени соодветни записи		

Претходна 1 Следна

Вкупно: 0

Сачувај Откажи

Одговорното лице има можност да го прегледа и одобри планот за јавни набавки, или да го врати назад на Единицата за јавни набавки доколку смета дека треба да се направат одредени измени или дополнувања.

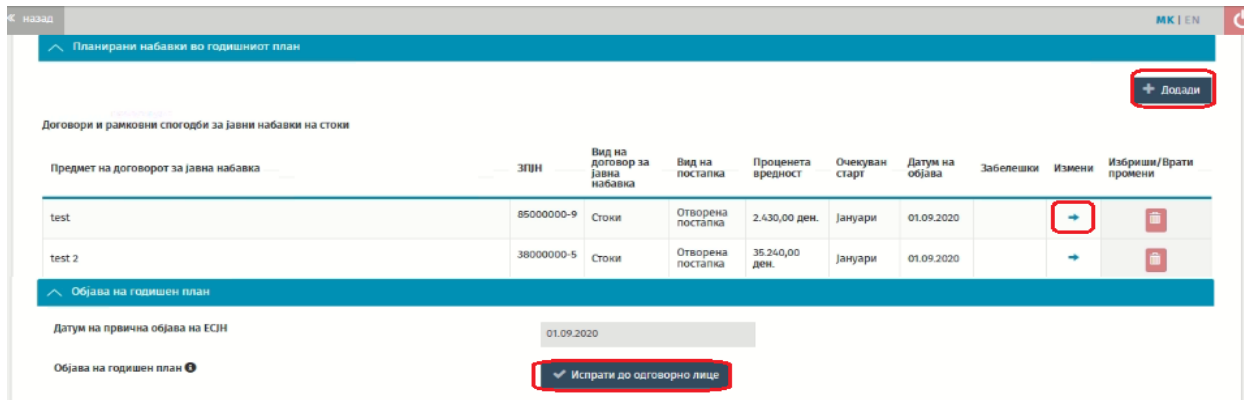
Откако планот ќе биде одобрен од страна на одговорното лице, истиот автоматски станува јавно достапен и по неговата објава на ЕСЈН, можат да се објавуваат поединечните огласи.

Измени и/или дополни на годишниот план за јавни набавки

Годишниот план за јавни набавки е ориентациона проекција на годишните потреби на договорниот орган кои во текот на годината може и да се сменат, па затоа законот предвидува можност за менување на содржината на планот.

По потреба, договорниот орган во текот на годината може да го измени и/или дополни планот, согласно со планираните или обезбедените средства за јавни набавки и истите ги објавува на ЕСЈН.

Секоја измена на планот за јавни набавки која се објавува на ЕСЈН треба да биде одобрена од одговорното лице на ист начин како што одговорното лице ја одобрува и првичната објава на планот на ЕСЈН. На системот постојат записи за секоја од верзиите на планот со што се овозможува лесна споредба на она што е изменето во однос на претходната верзија на планот.

Планирани набавки во годишниот план

Договори и рамковни спогодби за јавни набавки на стоки

Предмет на договорот за јавна набавка	ЗПН	Вид на договор за јавна набавка	Вид на постапка	Проценета вредност	Очекуван старт	Датум на објава	Забелешки	Измени	Избриши/Врати промени
test	85000000-9	Стоки	Отворена постапка	2.430,00 ден.	јануари	01.09.2020		→	🗑️
test 2	38000000-5	Стоки	Отворена постапка	35.240,00 ден.	јануари	01.09.2020		→	🗑️

Објава на годишен план

Датум на првична објава на ЕСЈН

01.09.2020

Објава на годишен план

Испрати до одговорно лице

Содржината на годишниот план за јавни набавки не треба да се менува при промена на проценетата вредност, при промена на видот на планираната постапка за јавна набавка или при промена на очекуваниот почеток на постапката.

Во пракса често е прашањето дали договорниот орган смее да прави измена и дополнување на Планот за јавни набавки за време на распишани избори? Спроведувањето на постапките за јавни набавки во периодот по распишување на избори не е регулирано со Законот за јавните набавки. Имено, во овој период договорните органи треба да ги почитуваат забраните и ограничувањата кои произлегуваат од Изборниот законик и Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси.

Проценување на вредноста на набавката

При изготвување на годишниот план за јавни набавки, договорниот орган ја пресметува проценетата вредност на договорите за јавна набавка.

ВНИМАНИЕ! Договорниот орган не смее да користи методи за пресметување на проценетата вредност на договорите за добивање пониска вредност од реалната вредност на набавката, со цел да се избегне одредена постапка утврдена со законот, ниту да врши делење на набавките на повеќе посебни набавки со пониска вредност со цел да се избегне примената на Законот за јавните набавки.

Договорниот орган ја проценува вредноста на договорот за јавна набавка со пресметување на вкупниот износ за реализирање на договорот, без вклучен ДДВ, земајќи ги предвид пазарните услови, секоја опција и секое евентуално продолжување или

зголемување на вредноста на договорот, доколку тие можат да се предвидат во моментот на вршење на проценката.

НАПОМЕНА! Воедно, договорниот орган пред донесување на одлуката за јавна набавка, треба да ја прилагоди проценетата вредност на конкретниот договор за јавна набавка утврдена во годишниот план за јавни набавки, доколку настанат промени во вредноста

ВНИМАНИЕ! Проценетата вредност на набавките се внесува од страна на договорниот орган без да се објавува на јавната страна на ЕСЈН.

Приказ на годишните планови за јавни набавки на јавната страна на ЕСЈН

На јавната страна на ЕСЈН преку линкот „Годишни планови за јавни набавки“ може да се прегледаат плановите на секој договорен орган посебно. По одбирање на годината, се отвора досието на планот на конкретниот договорен орган со сите планирани набавки, како и директна врска до објавените огласи за оние набавки од планот за кои веќе има објавен оглас. Исто така има можност да се направи споредба во направените измени или дополнувања на планот.

Споредба на верзии на план за јавни набавки

Избери прва верзија: 1 - 23.07.2020 Избери втора верзија: 2 - 23.07.2020 Спореди верзии

Легенда: + Нова ставка ✎ Променета ставка ✖ Избришана ставка ✔ Непроменета ставка

Верзија 1						Верзија 2							
Предмет на договорот за јавна набавка	ЗГЈН	Вид на договорот за јавна набавка	Вид на постапка	Очекуван старт	Забелешки	Предмет на договорот за јавна набавка	ЗГЈН	Вид на договорот за јавна набавка	Вид на постапка	Очекуван старт	Забелешки	Процент на промена	
1						+	test1	09000000-3	Стоки	Отворена постапка	Јануари	test	100,00%
2	test	39000000-2	Стоки	Поединоставена отворена постапка	Јануари	test	test	39000000-2	Стоки	Поединоставена отворена постапка	Јануари	test	0,00%

Вкупен процент на промена на годишен план: 50,00%

Преку линкот „Детални планови за јавни набавки“ е прикажана листа на сите набавки кои се дел од плановите при што може да се пребарува по повеќе филтри.